

Цитування:

Головач Н. М. Використання технологій штучного інтелекту в діяльності бібліотек України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 2. С. 48–54.

Golovach N. (2026). The use of Artificial Intelligence Technologies in the Operations of Libraries in Ukraine. *Library Science. Record Studies. Informology*, 2, 48–54 [in Ukrainian].

Головач Наталія Миколаївна,
кандидат філософських наук, доцент кафедри
артменеджменту та інформаційних технологій
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-8931-4302>
ngolovach@dakkkim.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

Мета статті – дослідити потенціал і перспективи впровадження технологій штучного інтелекту в діяльність бібліотек України для покращення якості обслуговування користувачів у цифровому середовищі. **Методологія дослідження** ґрунтується на використанні таких наукових методів, як аналіз і синтез – для осмислення інтеграції технологій штучного інтелекту в діяльність бібліотек України, зокрема виявлення його потенціалу та використання мовних моделей (ChatGPT, Gemini) у практичній діяльності; порівняння – для зіставлення традиційних технологій із новітніми інструментами штучного інтелекту, виявлення їх переваг та обмежень; узагальнення – для формування висновків щодо перспективності впровадження штучного інтелекту для підвищення ефективності роботи бібліотек та якості обслуговування користувачів. **Наукова новизна** статті полягає в обґрунтуванні потенціалу впровадження технологій штучного інтелекту, зокрема ChatGPT та Gemini, у діяльність бібліотек України. Визначено, що ефективність трансформації сервісів бібліотек залежить не лише від технологічного впровадження (автоматизації каталогізації та персоналізації досвіду), а й від технічних можливостей, нормативно-правової бази та фахової підготовки кадрів, що дозволяє мінімізувати етичні та ресурсні ризики. Впровадження інтелектуальних рекомендаційних систем та маркетингової підтримки на основі технологій штучного інтелекту сприяє вдосконаленню взаємодії з користувачами, підвищенню рівня персоналізації послуг. **Висновки.** Використання технологій штучного інтелекту в діяльності бібліотек України відкриває широкі можливості для оптимізації традиційних процесів (каталогізація, класифікація, створення метаданих, довідкове обслуговування) та впровадження нових сервісів, орієнтованих на персоналізацію користувацького досвіду й маркетингову підтримку. Інтеграція мовних моделей ChatGPT, Gemini здатна автоматизувати рутинні завдання, покращити пошук інформації, забезпечити рекомендаційні системи, проте існують і суттєві виклики, а саме кадрові, ресурсні, нормативно-правові й етичні. А тому, за умови поєднання технологічних можливостей із нормативною та кадровою базою, може бути підвищена ефективність роботи бібліотек та якість обслуговування користувачів.

Ключові слова: бібліотеки, бібліотечні послуги, інноваційні технології, технології штучного інтелекту, цифрові платформи, цифровий маркетинг.

Golovach Nataliya,
Ph.D (Philosophy), Associated Professor
of the art management and information technology,
National Academy of Culture and Arts Management

THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN THE OPERATIONS OF LIBRARIES IN UKRAINE

The purpose of this article is to explore the potential and prospects for implementing artificial intelligence technologies in Ukrainian libraries to improve the quality of user services in the digital environment. The research methodology is based on the use of scientific methods such as analysis and synthesis to understand the integration of artificial intelligence technologies into the activities of Ukrainian libraries, in particular identifying its potential and the use of language models (ChatGPT, Gemini) in

practical activities; comparison to contrast traditional technologies with the latest artificial intelligence tools, their advantages and limitations; generalization to draw conclusions regarding the prospects of implementing artificial intelligence to improve the efficiency of libraries and the quality of user service. The scientific novelty lies in substantiating the potential for implementing artificial intelligence technologies, specifically ChatGPT and Gemini, in the operations of Ukrainian libraries. It has been determined that the effectiveness of the transformation of library services depends not only on technological implementation (automation of cataloging and personalization of the user experience) but also on technical capabilities, the regulatory framework, and professional training of staff, which allows for the minimization of ethical and resource risks. The implementation of intelligent recommendation systems and marketing support based on artificial intelligence technologies contributes to improving interaction with users and increasing the level of service personalization. Conclusions. The use of artificial intelligence technologies in Ukrainian libraries opens up broad opportunities for optimizing traditional processes (cataloging, classification, metadata creation, and reference services) and introducing new services focused on personalizing the user experience and providing marketing support. The integration of ChatGPT and Gemini language models can automate routine tasks, improve information retrieval, and provide recommendation systems; however, there are also significant challenges, namely staffing, resource, regulatory, and ethical ones. Therefore, provided that technological capabilities are combined with the regulatory and human resources framework, the efficiency of libraries and the quality of user service can be enhanced.

Keywords: libraries, library services, innovative technologies, artificial intelligence technologies, digital platforms, digital marketing.

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі поступовий перехід бібліотек України до інноваційних технологій дозволяє створювати нові формати взаємодії з користувачами. Використання інновацій сприяє розширенню аудиторії та ще більшій доступності до бібліотечних послуг [3, 180]. Також спостерігається тенденція до персоналізації контенту та застосування аналітики для підвищення якості обслуговування користувачів, що впливає на зростання лояльності аудиторії [3, 181].

Нині науковці вважають, що інструменти на основі технологій штучного інтелекту є значними досягненнями та потенціалом для впливу на академічні кола, наукові дослідження, видавничу справу тощо. Дослідники зазначають про широкі можливості застосування інструментів штучного інтелекту в діяльності бібліотек, а саме від виявлення документів і визначення місця розташування до збереження та інтелектуального аналізу тексту та даних [11].

Усе більше бібліотек у світі використовують рекомендаційні системи зі штучним інтелектом, а саме технології, що використовують алгоритми та машинне навчання для надання персоналізованих рекомендацій користувачам на основі їхніх уподобань і поведінки, тим самим пропонують книги, статті або інші ресурси, які можуть зацікавити, на основі історії читання або пошукової поведінки [5, 176]. А інтеграція у сферу публічних бібліотек таких програм, як ChatGPT 3.5, Gemini та Grok, відкриває нові перспективи щодо забезпечення інформаційної підтримки та спілкування з користувачами, підвищення рівня обслуговування тощо [12].

А тому використання технологій штучного інтелекту в діяльності бібліотек стає все більш

актуальним і необхідним, створюючи як можливості, так і виклики для бібліотекарів.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема тиці дослідження використання технологій штучного інтелекту в діяльності бібліотек України присвячені праці С. Мамедової [4], М. Маранчак [6], Г. Шемаєвої, Т. Костирко [11], які досліджували застосування бібліотеками України технологій штучного інтелекту, зокрема у контексті цифрової трансформації суспільства. Натомість В. Кожем'яко [3], Н. Маранчак [5], Ж. Самохіна [9] розкрили сучасні тенденції маркетингу у сфері бібліотечних послуг, інструментарій цифрового маркетингу та використання штучного інтелекту в цифровому маркетингу, в тому числі зарубіжний досвід і перспективи. Н. Чернишенко [10] дослідила використання можливостей нейромереж та штучного інтелекту для створення медіаконтенту бібліотек. І незважаючи на наявність певних напрацювань, ця проблематика потребує подальших досліджень.

Метою роботи є дослідження потенціалу та перспектив впровадження технологій штучного інтелекту у діяльність бібліотек України для покращення якості обслуговування користувачів у цифровому середовищі.

Виклад основного матеріалу. З постійним розвитком інформаційних технологій виникає необхідність адаптації традиційних сервісів бібліотек до очікувань та потреб сучасних користувачів. Відповідно є потреба у постійному впровадженні інноваційних технологій, які б сприяли впровадженню актуальних і затребуваних послуг.

Нині одним із трендів є використання штучного інтелекту для аналізу значних обсягів даних, автоматизації роботи, з'ясування закономір-

ностей, дослідження вподобань користувачів та їх поведінки, що в подальшому дозволяє працювати над створенням персоналізованих маркетингових кампаній та індивідуального контенту [3, 180].

Сучасний користувач бібліотечних послуг має безперервний доступ до Інтернет, добре поінформований щодо бібліотечних послуг і сервісу та вимагає персонального підходу до спілкування. Тим самим вплив традиційних інструментів реклами знижується, а маркетинг стає дедалі більш інтерактивним, візуально орієнтованим, зростає вплив чат-додатків [9, 13]. Разом з тим, маркетинг в умовах інформатизації суспільства постійно змінюється, переходить з одного стану в інший [9, 14]. Наприклад, нині на перший план виходить цифровий маркетинг, який передбачає використання усіх можливих форм цифрових каналів для просування продукції та послуг, а його інструментами є Інтернет, соціальні медіа, мобільні технології тощо. Він допомагає досягти максимального результату оптимальним способом, так як передбачає комплексний підхід до просування бібліотечних продуктів та послуг у цифровому середовищі [9, 12].

Використання цифрового маркетингу в бібліотеках надає низку переваг, які забезпечують умови для проведення ефективної комунікаційної політики з користувачами [9, с.20]. Разом з тим, набуває актуальності використання технологій штучного інтелекту в цифровому маркетингу бібліотек України. Закордонні дослідники серед переваг використання технологій штучного інтелекту під час проведення маркетингових кампаній виокремлюють такі:

- допомога у прогнозуванні аудиторії, так як штучний інтелект не лише збирає дані, але і аналізує їх, прогнозуючи користувацьку поведінку та рішення споживачів, що допомагає орієнтуватися на потрібну групу споживачів;

- покращує користувацький досвід, так як маркетингові платформи зі штучним інтелектом можуть надавати споживачам персоналізований досвід, пропонуючи те, в чому є потреба;

- допомагає створювати ефективні маркетингові стратегії та кампанії за допомогою даних і аналітики в режимі реального часу;

- підвищує продуктивність, так як штучний інтелект може автоматизувати повторювані завдання без нагляду, заощаджуючи час і ресурси;

- підвищує рентабельність інвестицій [5, 175].

Н. Маранчак зазначає, що важливим аспектом цифрового маркетингу для бібліотек є аналіз поведінки користувачів за допомогою алгоритмів штучного інтелекту, оскільки він може допомогти їм краще зрозуміти їх потреби та вподобання і використовувати цю інформацію для прийняття

рішень на основі даних та адаптації маркетингових стратегій до потреб [5, с. 178]. І на сьогодні вже виділені основні тенденції використання технологій штучного інтелекту в цифровому маркетингу, а це:

- чат-боти;
- голосовий пошук;
- збільшення даних і покращення аналітики;
- VR і AR (віртуальна та доповнена реальність);
- цільовий маркетинг за допомогою предиктивної аналітики;
- персоналізований контент на основі технологій штучного інтелекту;
- автоматизацію маркетингових процесів;
- CRM (управління відносинами з клієнтами) [5, 175].

Дійсно, нині значні зміни у бібліотечне обслуговування призвели використання технологій штучного інтелекту. Наприклад, завдяки використанню функцій ChatGPT 3.5 у системі публічних бібліотек, значно скорочується час пошуку необхідної інформації, збільшується точність її пошуку та оптимізується зворотній зв'язок з користувачами бібліотек, а також здійснюється підтримка онлайн-читальні з можливістю швидкої консультації та допомоги [6, 64]. Натомість Gemini, має можливість швидко та точно відповідати на запитання користувачів на різні теми, зокрема інформацію про бібліотеку, її колекції, послуги, години роботи, тим самим звільнює час бібліотекарів для вирішення більш складних завдань. Разом з тим, Gemini може аналізувати історію користувача і надавати персоналізовані рекомендації щодо книг, статей та інших ресурсів, які можуть їх зацікавити, що допомагає користувачам відкривати нову інформацію та розширювати знання. Щодо допомоги бібліотекарям, то Gemini може:

- каталогізувати книги, статті та інші ресурси, автоматизуючи такі завдання, як введення даних і створення записів;

- автоматично складати звіти про діяльність бібліотеки, такі як кількість відвідувачів, виданих книг та запитів про допомогу, що допомагає відстежувати ефективність її діяльності та приймати обґрунтовані рішення щодо покращення послуг [6, с. 66].

У свою чергу, фахівці бібліотек можуть використовувати Gemini для отримання інформації, брейнстормінгу, написання точних текстів, перекладу і створення креативного контенту на основі даних з інтернету в реальному часі, а інноваційний чат-бот Bing від Microsoft, який працює на базі мовної моделі GPT-4., можна використовувати для пошуку конкретних цитат із книг, адже Bing Books надає можливість перег-

лядати фрагменти книг та читати відгуки про них [6, 67].

Наприклад, Нью-Йоркська публічна бібліотека вже використовує штучний інтелект для створення алгоритмів пошуку, які враховують контекст запиту користувача, а бібліотека Конгресу США використовує машинне навчання для створення цифрових збережень. Публічна бібліотека міста Сіетла використовує штучний інтелект для роботи чат-бота, який відповідає на запитання користувачів та надає їм інформацію про бібліотечні послуги [6, 68].

Взагалі в закордонних бібліотеках поширеним напрямом практичного застосування технологій штучного інтелекту є чат-боти, які є корисним застосунком і використовуються вже майже десять років. Н. Маранчак наголошує, що чат-боти мають велике значення в цифровому маркетингу, адже оперативно реагують на запити й надають підтримку 24/7 у режимі реального часу та можуть допомагати користувачам орієнтуватися в навігації по вебсайту та каталогу бібліотеки, консультувати читачів, рекламувати бібліотечні послуги, залучати до інтерактивних і гейміфікованих активностей. Чат-боти також можна використовувати для надання персоналізованих рекомендацій щодо книг й інших бібліотечних ресурсів на основі історії читання, уподобань і моделей поведінки користувачів. В Україні найпопулярнішими платформами для створення чат-ботів є Telegram, Facebook, Messenger та Viber, які пропонують власних офіційних API-ботів для розробників, що дає змогу бібліотекам легко створювати чат-боти, які можуть бути інтегровані із застосунком. [5, 176]. Є також і інші платформи, які пропонують різні функції та опції для розробки чат-ботів, зокрема Many Chat, Dialog Flow, Chatfuel, Botsify, які бібліотеки можуть використовувати для створення власних чат-ботів, що відповідатимуть їхнім конкретним потребам і вимогам.

Бібліотеки України все активніше долучаються до впровадження різноманітних інструментів штучного інтелекту. За даними опитування було виявлено, що найбільшим попитом з 2023 року користується ChatGPT. Цей інструмент використовують для підготовки виставок, рекламної діяльності, редагування текстів тощо [11].

На думку С. Мамедової, то впровадження штучного інтелекту значно покращить взаємодію між авторами, видавцями та читачами, підвищить загальний рівень культури читання та зробить послуги бібліотек доступнішими [4]. Дослідниця зазначає, що сучасні бібліотеки впроваджують штучний інтелект для автоматизації каталогів, предметного індексування та точного визначення потреб користувачів. Основними напрямками впровадження є:

- експертні системи, що імітують когнітивну поведінку фахівців для цілодобового консультування;

- інтелектуальні агенти (Alexa чи Siri), які полегшують голосовий пошук у базах даних, сортування результатів та планування заходів;

- роботизовані системи беруть на себе фізичне управління фондами, використовуючи RFID-сканери для швидкої інвентаризації та безпосередньої доставки книг, що значно економить час персоналу та допомагає людям із інвалідністю;

- технології підвищують рівень безпеки через ідентифікацію обличчя та відбитків пальців, а також прискорюють індексування документів через оптичне розпізнавання символів (OCR) [4].

Також сучасні бібліотеки в своїй діяльності можуть використовувати можливості нейромереж та штучного інтелекту для створення медіаконтенту. Серед безкоштовних, зручних і корисних сервісів для генерування зображень виокремлюють:

- Adobe firefly beta – створює растрові або векторні зображення високої якості для оформлення текстів цікавими шрифтами для назв виставок, заголовків;

- Leonardo AI – має насичений інтерфейс із різноманітним функціоналом, що надає можливість переглядати історію генерацій зі збереженням усіх налаштувань, обрати кількість зображень для генерації, регенерувати та вдосконалити окремі ділянки зображення;

- Lexica Art – графічна нейромережа, що вміє створювати яскраві зображення в стилі диджитал артів;

- Mage Space – може створювати зображення у різних стилях, вміє редагувати завантажені користувачем зображення, наприклад, замінюючи фон чи об'єкти переднього плану [2].

Проте, ефективним у роботі бібліотеки, на думку Н. Чернишенко, є поєднання та доповнення можливостей різних нейромереж та штучного інтелекту при створенні одного проєкту, тим самим технології штучного інтелекту та нейромережі мають великий потенціал та надають сучасним бібліотекам безліч можливостей створювати різноманітний та високоякісний віртуальний контент, оптимізований для цільової аудиторії [10].

Втім, при впровадженні штучного інтелекту в діяльність бібліотек, важливо врахувати всі потенційні ризики та виклики, з якими можуть зіткнутися бібліотеки, зокрема використання цих технологій пов'язане з такими ризиками, як можливе порушення конфіденційності даних, технічні проблеми та значні фінансові витрати, тим самим на перше місце постають етичні та соціальні питання, потреба у спеціальних навичках та

організаційних і культурних змінах [11]. А серед суттєвих переваг відзначається:

- підвищення ефективності та точності бібліотечних даних;
- розширення доступу до інформації;
- скорочення ручних та повторюваних бібліотечних операцій;
- мінімізація помилок та невідповідностей в даних;
- розгортання взаємодії з фахівцями інформаційних технологій, науковцями з даних, інженерами програмного забезпечення, експертами зі штучного інтелекту та користувачами [11].

При створенні медіаконтенту серед недоліків застосування нейронних мереж та штучного інтелекту, на перше місце, постають етичні виклики, які пов'язані із створенням фальшивих зображень і дипфейків. А серед переваг виокремлюють:

- прискорення процесу генерування візуального контенту і можливості комбінувати різні програми та доповнювати й вдосконалювати результати кожної з них;
- створення візуального контенту за текстовим запитом;
- урізноманітнення видів подачі інформації, що робить контент бібліотеки цікавим і сучасним;
- надання можливостей створення аудіовізуального контенту будь-якою мовою [10].

Наприклад, університетські бібліотеки Великобританії інтегрують штучний інтелект в існуючі системи та послуги. Фахівці бібліотек проводять тематичні форуми, лекції, семінари тощо на тему штучного інтелекту, співпрацюють з науковими відділами та кафедрами стосовно застосування продуктів штучного інтелекту. Впродовж останніх років, використання штучного інтелекту є темою дискусій у бібліотеках світу, здебільшого в країнах ЄС, США, Канаді [11]. Також найавторитетніші бібліотечні асоціації та організації вже визначають роль штучного інтелекту у майбутньому бібліотечної галузі, зокрема Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ, Американська бібліотечна асоціація, Канадська федерація бібліотечних асоціацій, Австралійська бібліотечно-інформаційна асоціація [12].

Щодо України, то застосування продуктів штучного інтелекту також є темою для обговорення серед фахівців. Наприклад, у лютому 2025 року було проведено ознайомчий вебінар «AI у бібліотеці: нові можливості для творчості та інновацій» Донецькою обласною бібліотекою для дітей. Це перший захід в межах онлайн-школи «Бібліотекар в тренді», який був спрямований на ознайомлення бібліотечних фахівців із можливостями штучного інтелекту для оптиміза-

ції робочих процесів та підвищення ефективності їх діяльності. Під час вебінару були розглянуті такі питання:

- як штучний інтелект може бути корисним для бібліотек;
- які тренди змінюють бібліотечну сферу;
- які можливості та виклики існують у впровадженні штучного інтелекту;
- які найпростіші у використанні сервіси штучного інтелекту існують;
- як пришвидшити робочі процеси, зменшити рутину та збільшити креативність за допомогою штучного інтелекту?

Учасники вебінару отримали практичні знання та навички, які зможуть застосовувати у своїй роботі для підвищення ефективності та якості обслуговування користувачів [1].

У травні 2025 року відбулася XIV Всеукраїнська онлайн-школа бібліотечного журналіста на тему «Штучний інтелект у бібліотечних медіа: тренд чи необхідність?», організатором якої виступила Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. Під час навчання було розглянуто світовий досвід використання технологій штучного інтелекту, створення інноваційних сервісів, питання застосування штучного інтелекту та сервісів у бібліотеках, інтеграції чат-боту Gemini в роботу бібліотек тощо [13].

У липні 2025 року відбувся онлайн-вебінар «ChatGPT у бібліотеці: прості рішення для складних завдань та етика використання ШІ», який провів Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Обговорювалися базові можливості ChatGPT і те, як цей інструмент може стати щоденним помічником бібліотекаря. Учасники навчилися на практиці, як за короткий час можна створити анотацію до книги, скласти список літератури, придумати креативну ідею для заходу чи написати допис у соцмережі, етичні аспекти використання штучного інтелекту. Особливу увагу було приділено вмінню правильно формулювати запити (промпти) для точного й корисного результату від ChatGPT. Учасники навчалися ставити чіткі, контекстні, креативні запити, які дозволяють максимально ефективно використовувати можливості штучного інтелекту, а також покроково, за допомогою ChatGPT, розробили повноцінний захід, а саме від ідеї та сценарію до створення афіші, допису в соцмережах і тексту публікації про проведення заходу на сайт бібліотеки [14].

Але попри перспективність і переваги, використання в бібліотеках технологій штучного інтелекту є обмеженим, оскільки впровадження штучного інтелекту, на думку Н. Маранчак, пов'язане з певними труднощами, спричиненими такими чинниками, як:

- відсутність технічних знань щодо вико-

ристання та роботи систем штучного інтелекту серед персоналу бібліотек;

- відсутність належного фінансування в бібліотеках для розробки чи закупівлі систем штучного інтелекту;

- обмежена кількість експертів зі штучного інтелекту серед постачальників систем автоматизації бібліотек;

- відмінні переконання бібліотекарів щодо роботи з новітніми технологіями [5, 175].

А тому їх треба враховувати і по можливості долати, адже ефективна робота будь якого закладу залежить від впровадження сучасних технологій, які сприяють розробці і наданню якісних та затребуваних послуг.

Наукова новизна статті полягає в обґрунтуванні потенціалу впровадження технологій штучного інтелекту, зокрема ChatGPT та Gemini у діяльність бібліотек України. Визначено, що ефективність трансформації сервісів бібліотек залежить не лише від технологічного впровадження (автоматизації каталогізації та персоналізації досвіду), а й від технічних можливостей, нормативно-правової бази та фахової підготовки

кадрів, що дозволяє мінімізувати етичні та ресурсні ризики. Впровадження інтелектуальних рекомендаційних систем та маркетингової підтримки на основі технологій штучного інтелекту сприяє вдосконаленню взаємодії з користувачами, підвищення рівня персоналізації послуг.

Висновки. Використання технологій штучного інтелекту у діяльності бібліотек України відкриває широкі можливості для оптимізації традиційних процесів (каталогізація, класифікація, створення метаданих, довідкове обслуговування) та впровадження нових сервісів, орієнтованих на персоналізацію користувацького досвіду й маркетингову підтримку. Інтеграція мовних моделей ChatGPT, Gemini здатна автоматизувати рутинні завдання, покращити пошук інформації, забезпечити рекомендаційні системи, проте існують і суттєві виклики, а саме кадрові, ресурсні, нормативно-правові та етичні. А тому, за умови поєднання технологічних можливостей із нормативною та кадровою базою, може бути підвищена ефективність роботи бібліотек та якість обслуговування користувачів.

Список використаних джерел

1. Бібліотеки майбутнього: штучний інтелект на службі творчості та інновацій. URL: <https://dn.gov.ua/news/biblioteki-majbutnogo-shtuchnij-intelekt-na-sluzhbi-tvorchosti-ta-innovacij> (дата звернення: 23.02.2026).
2. Візуалізація бібліотечного контенту III. URL: <https://tobm.org.ua/vizualizacziya-bibliotechnogo-kontentu-shi/> (дата звернення: 28.02.2026).
3. Кожем'яко, В. Сучасні тенденції маркетингу у сфері бібліотечних послуг. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. №15. С. 175–184. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.15.2025.335091>.
4. Мамедова С. І. Застосування штучного інтелекту в бібліотеках у контексті цифрової трансформації суспільства. *Культурологічний альманах*. 2023. №4. С. 231–238. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.32>.
5. Маранчак Н. Використання штучного інтелекту в цифровому маркетингу бібліотечної галузі України: зарубіжний досвід і перспективи. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. 2023. №6(1). С. 172–184. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283986>.
6. Маранчак М. Перспективи застосування публічними бібліотеками України технологій штучного інтелекту. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2024. №13. С. 61–71. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.13.2024.307118>.
7. Маранчак М. Застосування ШІ в обслуговуванні користувачів бібліотек закладів вищої освіти. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2025. №16. С. 72–86. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348064>.
8. Наливайко О. О. Політика цифровізації бібліотеки: тенденції і напрями впровадження. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2025. №67. С. 95–111. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.07>.
9. Самохіна Ж. Використання інструментарію цифрового маркетингу в діяльності бібліотек. *Bibliotechnyi visnyk*. 2024. №1. С. 12–22. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.01.012>.
10. Чернишенко Н. Використання можливостей нейромереж та штучного інтелекту для створення медіаконтенту. *Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі* : матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю (Харків, 24–25 жовтня 2023 р.) / Харк. нац. мед. ун-т. Харків, 2023. С. 95–103. URI: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/32622> (дата звернення: 13.02.2026).
11. Шемаєва Г. В., Костирко Т. М. Імплементації штучного інтелекту в бібліотечну діяльність. *University Library at a New Stage of Social Communications Development* : матеріали IX Міжнар. конф.,

(м. Дніпро, 03.10–04.10.2024 р.). Дніпро, 2024. URL: http://conflib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386 (дата звернення: 15.02.2026).

12. Штучний інтелект у бібліотечній практиці. URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/6813> (дата звернення: 03.03.2026).

13. Штучний інтелект у бібліотечних медіа: тренд чи необхідність? URL: <https://share.google/Gw1XX9cIKuAy9VAYP> (дата звернення: 02.03.2026).

14. Штучний інтелект – сучасний помічник бібліотекаря. URL: <https://library.kr.ua/news/sispbibl/> (дата звернення: 03.03.2026).

References

1. Libraries of the Future: Artificial Intelligence in the Service of Creativity and Innovation. Retrieved from: <https://dn.gov.ua/news/biblioteki-majbutnogo-shtuchnij-intelekt-na-sluzhbi-tvorchosti-ta-innovacij> [in Ukrainian].

2. Visualization of library content using AI. Retrieved from: <https://tobm.org.ua/vizualizacziya-bibliotechnogo-kontentu-shi/> [in Ukrainian].

3. Kozhem'iaiko, V. (2025). Current Trends in Marketing of Library Services. *Ukrainian Journal of Library and Information Science*, (15), 175–184. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.15.2025.335091> [in Ukrainian].

4. Mamedova, S. I. (2023). The Application of Artificial Intelligence in Libraries in the Context of Society's Digital Transformation. *Cultural Studies Almanac*, (4), 231–238. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.4.32> [in Ukrainian].

5. Maranchak, N. (2023). The Use of Artificial Intelligence in Digital Marketing in the Library Sector of Ukraine: International Experience and Prospects. *Digital Platform: Information Technologies in the Sociocultural Sphere*, 6(1), 172–184. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.6.1.2023.283986> [in Ukrainian].

6. Maranchak, M. (2024). Prospects for the Application of Artificial Intelligence Technologies by Public Libraries in Ukraine. *Ukrainian Journal of Library and Information Science*, (13), 61–71. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.13.2024.307118> [in Ukrainian].

7. Maranchak, M. (2025). The Application of AI in Serving Users of Higher Education Institution Libraries. *Ukrainian Journal of Library and Information Science*, (16), 72–86. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.16.2025.348064> [in Ukrainian].

8. Nalyvaiko, O. O. (2025). Library Digitalization Policy: Trends and Directions for Implementation. *Bulletin of the Kharkiv State Academy of Culture*, (67), 95–111. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.07> [in Ukrainian].

9. Samokhina, Zh. (2024). The Use of Digital Marketing Tools in Library Activities. *Bibliotechnyi visnyk*, (1), 12–22. DOI: <https://doi.org/10.15407/bv2024.01.012> [in Ukrainian].

10. Chernyshenko, N. (2023, October 24–25). Using the capabilities of neural networks and artificial intelligence to create media content. *Libraries and Society: Movement in Time and Space: Proceedings of the 5th Scientific and Practical Conference with International Participation* (Pp. 95–103). Kharkiv, Ukraine. Retrieved from: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/32622> [in Ukrainian].

11. Shemaieva, G. V., Kostyrko, T. M. (2024, October 3–4). Implementation of Artificial Intelligence in Library Activities. *University Library at a New Stage of Social Communications Development: Proceedings of the IX International Conference*. Dnipro, Ukraine. Retrieved from: http://conflib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386 [in Ukrainian].

12. Artificial Intelligence in Library Practice. Retrieved from: <http://www.nbu.gov.ua/node/6813> [in Ukrainian].

13. Artificial Intelligence in Library Media: Trend or Necessity? Retrieved from: <https://share.google/Gw1XX9cIKuAy9VAYP> [in Ukrainian].

14. Artificial Intelligence – The Modern Librarian's Assistant. Retrieved from: <https://library.kr.ua/news/sispbibl/> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 06.03.2026

Отримано після доопрацювання 08.04.2026

Прийнято до друку 17.04.2026

Опубліковано 25.05.2026